EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 21.3.2011
KOM(2011) 133 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Tredje opfølgende beretning til meddelelsen om vandknaphed og tørke i Den Europæiske Union – KOM(2007) 414 endelig

SEK(2011) 338 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Tredje opfølgende beretning til meddelelsen om vandknaphed og tørke i Den Europæiske Union – KOM(2007) 414 endelig

1. INDLEDNING

I 2007 vedtog Kommissionen en meddelelse om vandknaphed og tørke[1]. Heri udpegedes syv politikområder, hvor der skulle sættes ind, hvis Europa skal tage skridt hen imod en vandeffektiv og -besparende økonomi. I oktober 2007[2] udtrykte Rådet sin støtte til de valgmuligheder, som indkredses i meddelelsen, og opfordrede Kommissionen til at revurdere strategien for vandknaphed og tørke inden 2012. I 2008 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning, som understregede behovet for øjeblikkelig handling og flere midler. Foranstaltninger for mere effektiv anvendelse af vandressourcer bør ses på baggrund af flagskibsinitiativet om ressourceeffektivitet[3] under Europa 2020-strategien.

Første og anden opfølgende beretning fra 2008[4] og 2009[5], som fulgte op på meddelelsen om vandknaphed, pegede på visse opmuntrende politiske initiativer på både EU-plan og nationalt plan, men konkluderede, at der stadig var meget at gøre.

I juni 2010 erkendte Rådet, at vandknaphed og tørke allerede er et alvorligt problem i mange europæiske regioner. Det opfordrede medlemsstaterne til at fremme et mere effektivt og bæredygtigt vandforbrug og understregede, at det er nødvendigt at have adgang til pålidelige data om situationer med vandknaphed og tørke for at støtte den videre udvikling af politikker. Rådet opfordrede Kommissionen til at overveje den rette kombination af foranstaltninger og finansielle instrumenter, som er nødvendige for at kunne håndtere problemet med vandknaphed og tørke og i givet fald fremlægge relevante forslag.

Denne beretning dækker perioden maj 2009-maj 2010 og bygger på 21 landes svar på Kommissionens årlige spørgeskema[6]. I spørgsmålet om vandknaphed kan situationen sammenfattes således:

– Tre medlemsstater svarede, at de står over for permanent vandknaphed (CZ, CY, MT)

– Fem medlemsstater svarede, at de har registreret nedbørsmængder, der er lavere end langtidsgennemsnittet (FR, PT, HU, ES, UK), og

– Fire medlemsstater har registreret lokale begrænsede situationer med vandknaphed (FR, NL, RO og SE).

---

1 KOM(2007) 414 endelig af 18.7.2007.
2 13888/07, 15. oktober 2007, ENV 515, DEVGEN 182, AGRI 325.
3 KOM(2011) 21 af 26. januar 2011.
4 KOM(2008) 875 endelig af 19.12.2008.
5 KOM(2010) 228 endelig af 18.5.2010.
6 21 lande (AT, BE, BG, CH, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SE, SK og UK) besvarede spørgeskemaet vedrørende den årlige rapport (sendt til de 27 medlemsstater, Norge og Schweiz).

Derfor blev der udviklet afbødende tiltag og gennemført restriktioner for at begrænse vandanvendelsen (FR), kunstvanding (RO, SE, CY) og skibsfart (NL) i nogle af de berørte medlemsstater. Seks medlemsstater angav, at de ikke havde registreret tørke eller vandknaphed (AT, BE, EE, IE, LU og SK), og det samme var tilfældet for Schweiz (CH). Medlemsstaternes oplysninger bør ses i relation til Det Europæiske Miljøagenturs tilstandsrapport om miljøet fra 2010[7]. Heri fastslås det, at *"Bortset fra i visse nordlige og tyndt befolkede lande med rigelige vandressourcer forekommer vandknaphed i mange områder i Europa, især i Sydeuropa, som skal forholde sig til en vanskelig kombination af alvorlig vandmangel og stor vandefterspørgsel"*.

Denne beretning giver yderligere detaljerede oplysninger om omfanget af vandknaphed og tørke i EU og om de foranstaltninger, der er ved at blive gennemført for at håndtere begge situationer. Beretningen opstiller også de aktiviteter, som skal gennemføres af Kommissionen som forberedelse til gennemgangen i 2012 af politikken for vandknaphed og tørke.

2. HEN IMOD EN STRATEGI FOR BESKYTTELSE AF EU'S VANDRESSOURCER

Kommissionen har til hensigt at udarbejde en strategi for beskyttelse af Europas vandressourcer inden udgangen af 2012 på grundlag af vurderinger af vandrammedirektivets[8] gennemførelse, politikken for vandknaphed og tørke og vandressourcernes sårbarhed over for klimaændringer og andre menneskeskabte belastninger. Vurderingen har et dobbelt formål:

- Den vil være tilbageskuende og vurdere gennemførelsen og resultaterne af førte politikker og trufne foranstaltninger for at beskytte og garantere adgangen til EU's vandressourcer og samtidig indkredse mangler og svagheder

- Den vil være fremadskuende og følge, hvordan vandmiljøets sårbarhed udvikler sig, med henblik på at indkredse tiltag og redskaber, som vil være nødvendige inden for en række af EU's politikområder for at sikre bæredygtig vandanvendelse i EU på lang sigt.

Strategien skal indeholde en sammenfatning af politiske anbefalinger og skal følges op af en række nye initiativer, herunder i givet fald lovgivningsinitiativer. Strategien skal også undersøge behovet for yderligere finansiering, incitamenter, tiltag og fastsættelse af den nødvendige støtte til dataindsamling og videnskabelig og teknologisk udvikling. Den vil behandle sammenhængen mellem de forskellige vandpolitiske aspekter, herunder aspekter vedrørende vandkvalitet og -tilgængelighed. Strategien vil blive udarbejdet i tæt samarbejde med aktørerne.

Kommissionens arbejde vil være understøttet af den integrerede kerneanalyse, som Det Europæiske Miljøagentur er ved at udarbejde, og sammenkæder ressourceeffektivitet, regnskabsføring, eksterne miljøfaktorer og politiske instrumenter på vandområdet.

---

7 http://www.eea.europa.eu/soer/europe/water-resources-quantity-and-flows.

8 Direktiv 2000/60/EF, EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1.

3. GENNEMGANG AF POLITIKKEN FOR VANDKNAPHED OG TØRKE

Den første høring af aktørerne om gennemgangen af politikken for vandknaphed og tørke fandt sted i april 2010, da Kommissionen fremlagde hovedelementerne i gennemgangen af politikken samt fremgangsmåden og tidsplanen for dens forberedelse.

Hovedelementerne i gennemgangen af politikken for vandknaphed og tørke er følgende:

- Vandeffektivitet (inden for landbruget og i bymiljøer)
- Bedre planlægning (efterspørgselsforvaltning, fysisk planlægning, tørkeobservatorium og udvikling af indikatorer, øget integrering af problemet med vandknaphed og tørke i vandområdeplaner for vandløbsoplande og i sektorpolitikker), og
- Passende gennemførelsesinstrumenter (som f.eks. finansiering af vandeffektivitet, vandprissætning og vandtildeling).

Gennemgangen af politikken vil også omfatte den eksterne dimension af problemet med vandknaphed og tørke. I mange dele af verden bliver vandressourcerne mere og mere sårbare, og en stor del af EU's vandfodaftryk (indikator for direkte og indirekte vandanvendelse) kan henføres til importerede, meget vandforbrugende varer (som f.eks. landbrugsprodukter, fødevarer og tekstilvarer). Måling af vandfodaftryk og livscyklusanalyse anvendes i stadig større grad til at skabe øget bevidsthed om vandforbruget ved produkter eller produktionsprocesser, og ved gennemgangen af politikken undersøges det, om disse instrumenter er nyttige, når politikken skal fastlægges.

4. ØGET VANDEFFEKTIVITET

I henhold til det vandhierarki, der beskrives i meddelelsen fra 2007, kommer øget vandeffektivitet og følgende specifikke temaer til at være centrale elementer i gennemgangen af politikken for vandknaphed og tørke.

Bygningers vandeffektivitet

De fleste medlemsstater har hidtil ikke gennemført national lovgivning for standarder for effektiv vandanvendelse i bygninger eller vandforbrugende anordninger, selv om visse aspekter er omhandlet i vandområdeplaner (BG, CY, IE, SK). UK har fastsat nye mål for vandeffektivitet for vandforsyningsselskaber.

I slutningen af 2010 indledte Kommissionen en undersøgelse for nærmere at analysere mulighederne for at forbedre bygningers ydeevne med hensyn til vandforbrug i EU. Kommissionen vil undersøge tre aspekter ved forbedring af bygningers ydeevne med hensyn til vandforbrug: vandspareanordninger, vandeffektive byggemetoder og vandeffektiv udformning og renovering samt måling af bygningers ydeevne.

Undersøgelsen skal fastslå, hvilke lovgivningstiltag eller ikke-lovgivningsmæssige tiltag der er bedst egnet til at forbedre vandeffektiviteten i bygninger. Det kan omfatte alt fra et direktiv

(svarende til direktivet om bygningers energimæssige ydeevne[9]) til integrering af vandeffektivitet i eksisterende reguleringsforanstaltninger og en kombination af andre foranstaltninger og standarder. De miljømæssige, økonomiske og sociale virkninger af de foreslåede foranstaltninger vil blive vurderet.

Reduktion af lækager i forsyningsnet

En måde at forbedre vandeffektiviteten på er at reducere lækager i vandforsyningsnettet. Undersøgelser har hidtil vist, at helt op til 50 % af indvundet vand går tabt i forsyningsnettet i visse områder af Europa. Der er dog betydelige forskelle i lækageniveauet i de forskellige medlemsstater.

Medlemsstaterne angiver også, at de mener, at reduktion af lækager er et vigtigt spørgsmål, og tretten medlemsstater (AT, BE, BG, CY, ES, FR, IE, IT, MT, PT, RO, SE, SK, UK) anfører, at der i denne henseende er gennemført vigtige tiltag i rapporteringsperioden. De tiltag, som er gennemført, omfatter regelmæssigt vedligeholdelsesarbejde, opdaterede retningslinjer, detektion, kvantitativ bestemmelse af lækager og tiltag til reduktion, ny lovgivning med krav til de lokale myndigheder om at fremme handlingsplaner og flerårige arbejdsprogrammer, integrering af tiltag til genopretning af vandnet i vandområdeplaner og nationale programmer. En række medlemsstater har ingen planer om renovering af nettet (CZ, EE, HU, LU), mens Nederlandene har svaret, at lækageniveauet i deres forsyningsnet for drikkevand er lavt (<5%), og at man derfor ikke fandt det nødvendigt med tiltag til at reducere lækager.

I 2010 iværksatte Kommissionen på Europa-Parlamentets anmodning et pilotprojekt med henblik på at undersøge vandforsyningsnets ressourceeffektivitet og økonomiske effektivitet. Projektet vil omfatte 5-8 pilotundersøgelser, som skal analysere og kvantificere faktorer af betydning for lækager i forsyningsnet i vandløbsoplande. Det skal også finde frem til omkostningseffektive løsninger til at mindske vandtab og komme med anbefalinger til, hvilke politiske muligheder der er for at forbedre vandeffektiviteten i forsyningsnet.

Vandeffektivitet i landbruget

En meddelelse fra Kommissionen om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 blev vedtaget i november 2010[10]. Ud over landbrugets bidrag til en større modstandskraft over for oversvømmelse og tørke erkendtes det i meddelelsen, at mange landbrugsmetoder kan være en belastning for miljøet og føre til udpining af jorden, vandmangel, forurening og tab af biodiversitet. Det vil blive overvejet, om vandrammedirektivet skal medtages i anvendelsesområdet for krydsoverensstemmelsesreglerne, når direktivet er gennemført og de driftsmæssige forpligtelser for landbrugerne er klarlagt.

Der er oprettet bedriftsrådgivningssystemer i medlemsstaterne for at bistå landbrugerne med at overholde krydsoverensstemmelseskravene. Vandrelaterede hensyn omfattes ikke altid i lige stort omfang af de forskellige medlemsstaters bedriftsrådgivningssystemer. Eftersom der var brug for yderligere rådgivning, har Kommissionen og interesseparterne derfor udarbejdet

---

9 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/91/EF af 16. december 2002 om bygningers energimæssige ydeevne.

10 KOM(2010) 672 endelig af 18.11.2010.

en håndbog for forvaltninger om, hvordan de integrerer vandrelaterede hensyn i bedriftsrådgivningssystemet[11].

I slutningen af 2010 indledte Kommissionen en undersøgelse for at få et overblik over den aktuelle situation, hvad angår vandforbruget inden for landbruget i Europa. Undersøgelsen skal samle oplysninger om mulighederne for vandbesparelse i landbruget.

Spørgsmålet om ikke-godkendt vandindvinding blev taget op på en konference, som det belgiske EU-formandskab var vært for i 2010. Mange medlemsstater kæmper med ikke-tilladt vandindvinding, som påvirker vandtilgængeligheden. Det er nødvendigt med en skærpet kontrol for at kunne fastslå og straffe dette misbrug, og Kommissionen har til hensigt fortsat at rette fokus på problemet i forbindelse med gennemgangen af politikken.

Bremse ørkendannelse

I 2010 iværksatte Kommissionen, på Europa-Parlamentets anmodning med det formål at formidle god praksis i Europa, pilotprojekter for at bremse ørkendannelse. Projekterne skal også give eksempler på tiltag til effektiv vandanvendelse og bidrage med eksempler og god praksis til gennemgangen af politikken for vandknaphed og tørke.

5. BEDRE PLANLÆGNING

Sideløbende med at undersøge, hvordan vandeffektiviteten kan forbedres, vil gennemgangen af politikken for vandknaphed og tørke også se på mulighederne for bedre planlægning og beredskab til at håndtere tørke og en bedre styring af vandefterspørgslen.

Tiltag til at integrere vandknaphed og tørke i sektorpolitikker er blevet gennemført i en række medlemsstater, herunder bestræbelser på at nedbringe vandforbruget (AT, BG, BE, CY, FR, HU, IT, MT, RO, SK, NL, LU, RO) og tilpasning til klimaændringerne (AT, ES, PT and CH). Derudover blev der angivet, at tiltag vedrørende vandknaphed og tørke er integreret i vandområdeplaner (BE, CY, HU, IT, MT, RO, SK, NL), ligesom specifikke nationale programmer (BG, LU, UK) vedrørende industri, landbrug (LU, RO) og husholdninger blev nævnt.

Gennemførelse af vandområdeplaner

Vedtagelsen af vandområdeplaner for hvert vandløbsopland i henhold til vandrammedirektivet skulle være afsluttet senest december 2009, og de relevante oplysninger skulle være meddelt Kommissionen senest den 22. marts 2010. I december 2010 havde adskillige af de medlemsstater, hvor vandknaphed og/eller tørke forventes at blive mest alvorlig (CY, EL, ES, PT, RO), endnu ikke offentliggjort deres vandområdeplaner.

I 2010 indledtes gennemførelsen af vandområdeplaner i medlemsstaterne. Samtidig indledte Kommissionen vurderingen af de indsendte planer, som også skulle omhandle vandknaphed og tørke. Rapporten om, hvordan medlemsstaterne har håndteret deres vandområdeplaner, offentliggøres i 2012 som en del af strategien for at beskytte EU's vandressourcer.

---

[11] http://ec.europa.eu/environment/water/quantity/good_practices.htm#handbook.

Videreudvikling af observatoriet og af et system for tidlig tørkevarsling

Prototypen på det europæiske tørkeobservatorium er blevet videreudviklet, så det nu er muligt at foretage konstant overvågning af indikatorer for tørke i EU og vise dem på en kortserver. Alle indikatorer dækker hele det europæiske kontinent og vises som faktiske data og som en afvigelse fra det forventede langtidsgennemsnit. På lang sigt vil GMES-tjenester være anvendelige som støtte for den operationelle overvågning.

I 2010 gennemførtes de første prøver på meteorologisk varsling af tørke, og de første driftskompatible systemer blev etableret med regionale, nationale og lokale tjenester, bl.a. tørkehåndteringscenteret for Sydøsteuropa, det spanske overvågningsorgan for bæredygtighed og myndigheden for Ebro-flodbækkenet.

Dataindsamling og oprettelse af en omfattende indikatorramme

Der består stadig store vidensmangler i problemet med vandknaphed og tørke i EU, og det er nødvendigt med pålidelige og sammenlignelige **data** om tidsmæssig og fysisk udbredelse af vandknaphed og tørke, om klimaændringernes forventede betydning for vandressourcerne og økosystemernes sårbarhed samt dertil knyttede socioøkonomiske aspekter.

Som led i den fælles gennemførelsesstrategi for vandrammedirektivet for perioden 2010-2012 arbejder en ekspertgruppe med at udarbejde **indikatorer** for vandknaphed og tørke. Der er behov for forskellige indikatorer, alt efter om der er tale om måling af vandknaphed eller tørke. Indikatorer for vandknaphed følger ofte PSR ("pressure-state-response" eller påvirkning-tilstand-reaktion") og sammenligner vandindvinding/vandanvendelse med den langsigtede tilgængelighed. Fælles indikatorer for tørke bygger på meteorologiske og hydrologiske variabler som f.eks. nedbør, vandstrømning, jordfugtighed, lagring i vandreservoirer og grundvandsniveauer.

Kommissionen er for tiden ved at udvikle[12] et sæt **sårbarhedsindikatorer** for vandrelaterede indvirkninger inden for rammerne af en række klimaændringsrelaterede og samfundsøkonomiske scenarier og laver en oversigt over mulige tilpasningstiltag og en vurdering af disse scenariers indvirkning med stor vægt på problemet med vandknaphed og tørke.

Kommissionen har indledt en vurdering af tiltagene til naturlig vandbinding og deres mulige virkning med hensyn til bl.a. forebyggelse af vandknaphed og tørke. Kommissionen vil i en kommende meddelelse undersøge de mange fordele ved en **grøn infrastruktur**, herunder dens betydning for vandbinding og afbødning af virkningerne under ekstreme vejrforhold. Grøn infrastruktur er med til at holde på vandet i vandløbsoplande over en længere tidshorisont og gør, at jord-, skov-, græs- og vådområdeøkosystemer kan udøve deres vandregulerende funktion.

Derudover er Det Europæiske Miljøagentur i samarbejde med Eurostat og Det Fælles Forskningscenter ved at indføre **vandregnskaber** i Europa for at støtte indførelsen af en mere bæredygtig strategi for forvaltning af vandressourcer. Disse regnskaber kvantificerer den månedlige vandtilgængelighed og vandanvendelsen inden for alle sektorer på vandløbsoplandsniveau. Denne tilgang gør det muligt at indkredse såkaldte "hotspots" med

---

[12] www.climwatadapt.eu.

pres på vandressourcerne og måle omfanget af overudnyttelsen. Foranstaltninger til bekæmpelse af ikke-bæredygtig vandanvendelse kan derved anvendes målrettet og optimalt. De første resultater forventes at foreligge i 2011.

6. INSTRUMENTER

Finansiering

EU-midler og statslig støtte giver stadig flere muligheder for at tackle problemet med vandknaphed og tørke. På EU-plan bør tildelingen af midler ske i overensstemmelse med Europa 2020-målene, med henblik på bl.a. miljøkrav og ressourceeffektivitet.

Kommissionen vedtog i oktober 2010 en meddelelse om gennemgang af EU's budget efter 2013[13]. Inden for samhørighedspolitikken har Kommissionen foreslået en ny planlægnings- og forvaltningscyklus med henblik på at sikre, at EU's fremtidige finansiering er fast forankret i målene i Europa 2020.

I Kommissionens meddelelse om "Regionalpolitikkens bidrag til bæredygtig vækst i Europa 2020"[14] opfordres forvaltningsmyndighederne til at anvende regionalpolitiske midler til forebyggelse af naturkatastrofer gennem projekter, som kan beskytte økosystemtjenester som f.eks. vandkvalitet og vandkvantitet, og opprioritere "grøn infrastruktur" såsom genopretning af lavlandsområder, hvorved adgangen til rent vand bevares. Derudover opfordres myndighederne til at tage fuldt hensyn til vandhierarkiet og prioritere projekter vedrørende vandbesparelse og øget vandeffektivitet.

I den nyligt offentliggjorte meddelelse om retningslinjer for en reform af **den fælles landbrugspolitik** anføres, at den fremtidige ordning med direkte betalinger bør indeholde en obligatorisk "grøn" komponent og støtte miljøforanstaltninger, der skal gælde i hele EU. Foranstaltningerne bør tage form af enkle, almene, ikke-kontraktuelle og årlige miljøtiltag, der har tilknytning til landbruget (f.eks. permanente græsgange, plantedække, sædskifte og økologisk braklægning). De skulle kunne bidrage til at forbedre vandressourcerne, eftersom landbrugerne vil blive nødt til at gøre en aktiv indsats gennem landbrugspraksis, som også gavner vandkvaliteten og forbedrer vandforvaltningen.

Medlemsstaterne planlægger at bruge 26,9 % af midlerne inden for rammerne af sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik og den europæiske økonomiske genopretningsplan til vandforvaltning. Af disse midler for den resterende del af den nuværende periode var det for forskellige landdistriktudviklingsprogrammer planlagt at anvende 184 mio. EUR til vandreservoirer, 568 mio. EUR til vandbesparelsesteknologi og 119 mio. EUR til genopretning af vådområder[15]. Politikken for udvikling af landdistrikterne vil i de kommende år fortsat være et uundværligt redskab i beskyttelsen af EU's værdifulde vandressourcer.

---

13 KOM(2010) 700 endelig af 19.10.2010.

14 KOM(2011) 17 endelig af 26.1.2011.

15 Kommissionens faktablad om "Overview of the CAP Health Check and the European Economic Recovery Plan".

EU's Solidaritetsfond anvender fortsat en frist på 10 uger efter tidspunktet for udbruddet af skader forårsaget af en naturkatastrofe. For katastrofer, der udvikler sig langsomt, indebærer denne bestemmelse en objektiv vanskelighed ved at indgive ansøgning til Kommissionen inden ansøgningsperiodens udløb. I første halvdel af 2011 offentliggøres en meddelelse om EU's Solidaritetsfonds fremtid, hvor også spørgsmålet om katastrofer, der udvikler sig langsomt som f.eks. tørke, vil blive behandlet.

Den Europæiske Investeringsbank fremhæver ressourceeffektivitet og optimering af løsninger i deres udlånspolitik for vandsektoren. Den nuværende definition på vandeffektivitet omfatter effektivitet, hvad angår forbrugeren, ved tildelingen til flere brugere, og tjenesteleverandører samt effektivitet i de fysiske systemer. I årene 2009/2010 udlåntes der i EU's vandsektor 4,3/5,4 mia. EUR med projektomkostninger på sammenlagt 14/13 mia. EUR, hvoraf halvdelen blev anvendt til vandforsyning. Et lån på 100 mio. EUR blev bevilget til et vandforsyningsprojekt i Madrid. Projektet kommer til at omfatte investeringer i behandling og distribution af genvundet vand.

Vandprissætning og finansiering på nationalt plan

Ifølge oplysningerne blev der på nationalt plan anvendt statslige midler (BG, FR, EE, ES, LU, MT, PT, SK), EU-midler (CY, CZ, HU, MT, SK) og private midler (IT, PT) til finansiering af en bedre vandforvaltning og vandeffektivitet.

I flere medlemsstater er der for nylig indført vandtariffer (AT, BG, BE, EE, ES, NL, SE, UK), eller der er ved at blive udarbejdet vandtariffer (CY, CZ, IE, RO, SK) for at få dækket omkostningerne ved vandforsyningstjenester. Hovedparten af medlemsstaterne angav, at de havde udbygget deres vandmålingssystemer.

Kommissionen har også iværksat en undersøgelse, der omfatter en analyse af case studies om vandprissætningspolitik inden for landbruget i udvalgte vandløbsoplande. Efter undersøgelsen vil der blive udarbejdet anbefalinger om god praksis.

Vandtildeling

Efter sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik skal medlemsstaterne fra og med 2010 fastsætte normer, som hver bedrift skal opfylde inden for rammerne af gældende nationale **tilladelsesprocedurer** ved anvendelse af vand til kunstvanding. I 2010 meddelte alle medlemsstater undtagen én, at der er indført normer for anvendelse af vand til kunstvanding, som skal opfyldes, for at der kan udbetales støtte. Kommissionen overvåger nøje anvendelsen af krydsoverensstemmelsesregler, og finansielle korrektioner vil blive foretaget, hvis reglerne ikke gennemføres korrekt.

Af de nationale rapporter fremgår, at anvendelse af en godkendelsesprocedure for vandindvinding er meget udbredt i EU, og visse medlemsstater (MT, IE) er i øjeblikket ved at forbedre deres nuværende procedurer for at opfylde kravene i vandrammedirektivet. I EU og i Schweiz gælder restriktioner for vandanvendelsen for at beskytte livet i vandmiljøet og den økologiske tilstand i vandforekomster (AT, CY, CZ, ES, FR, HU, IT, NL, PT, RO, SK, SE, UK), selv om disse restriktioner endnu ikke er fuldt ud gennemført i alle medlemsstater (BE, BG, EE, IE, LU, MT).

De fleste medlemsstater (med undtagelse af UK, ES samt BE, hvor der er indført øko-checks) planlægger ikke at indføre **vandmarkeder** for at håndtere vandknaphed.

Vandhierarkibegrebet medtænkes i planlægningen, men medlemsstaterne anfører, at det er nødvendigt at udforme og anlægge **nye vandforsyningsnet** eller vandreservoirer (BG, CZ, EE, FR, IE, PT, RO, SK, SE) og afsaltningsanlæg (CY, UK).

Muligheder inden for forskning og teknologisk udvikling

Vejledende dokumenter og anbefalinger er udarbejdet om vidensbasen for tørke inden for rammerne af forskningsprojektet XEROCHORE. Der er oprettet en platform for udveksling af oplysninger om tørke, som nu drives og udvikles af Det Europæiske Tørkecenter[16]. Nye forskningsprojekter inden for rammerne af det syvende forskningsrammeprogram er iværksat, nemlig DEWFORA (Improved drought early warning and forecasting to strengthen preparedness and adaptation to droughts in Africa), og SIRRIMED (Sustainable use of irrigation water in the Mediterranean region). Endvidere blev der offentliggjort en forslagsindkaldelse om "Sårbarhed og øget risiko for tørke i Europa" i 2011.

Projekter, som vedrører problemet med vandknaphed og tørke inden for rammerne af sjette forskningsrammeprogram (WATCH[17], CIRCE-projektet[18]), skal være afsluttet inden udgangen af 2011.

På nationalt plan er der foregået forskning vedrørende tilpasning til klimaændringerne (BE, AT, CZ, ES, UK), og vedrørende bæredygtig vandforvaltning (BE, BG, CH, CY, ES, HU, LU, MT, RO, NL).

Uddannelse og bevidstgørelse

Mange medlemsstater har angivet, at de har indført nye uddannelsesprogrammer og informationskampagner, uanset om de i perioden 2010-2011 forventede situationer med vandknaphed (CH, ES, SE, SK) eller ikke (AT, EE, FR, IE, IT, MT, PT, UK, NL, RO).

Som led i forberedelserne til gennemgangen af politikken om vandknaphed og tørke vil Kommissionen se på andre muligheder for informations- og uddannelsesaktiviteter.

7. KONKLUSIONER

For at opnå effektiv vandanvendelse og forvaltning af naturlige vandressourcer i en verden, hvor disse udsættes for stort pres skal de naturlige vandressourcers kvalitet og kvantitet med hensyn til menneskers, naturens og økonomiens behov bevares gennem en integreret forvaltning.

Denne beretning fokuserer på hovedelementerne i den fremtidige politik for vandknaphed og tørke – effektiv vandanvendelse, bedre planlægning og passende gennemførelsesinstrumenter – hvilket er centrale elementer i fastlæggelsen af en vandeffektiv økonomi, som kan imødegå udfordringen med Europa 2020-strategien.

---

16 http://www.geo.uio.no/edc/.
17 www.eu-watch.org/.
18 www.circeproject.eu/.

Næste milepæl i politikken for vandknaphed og tørke er gennemgangen af denne politik, som vil blive offentliggjort i 2012, i "Vandets år" som en del af strategien for Europas vandområder.

Kommissionen vil i de kommende måneder fokusere på at afhjælpe mangelen på viden og data og foretage en konsekvensanalyse i forbindelse med gennemgangen. Til støtte for arbejdet vil blive anvendt resultatet af vurderingen af vandområdeplanerne, modelberegninger af vandressourcernes sårbarhed over for menneskeskabte belastninger, cost-benefit-analyse af tiltag til naturlig vandbinding, bidrag fra Det Europæiske Miljøagentur, Det Fælles Forskningscenter og Eurostat samt en kommende meddelelse om en køreplan hen imod en ressourceeffektiv økonomi.